

PATVIRTINTA

Klaipėdos Hermano Zudermano gimnazijos
direktoriaus 2026 m. rugpjūčio 17 d.
įsakymu Nr. V1-102

KLAIPĖDOS HERMANO ZUDERMANO GIMNAZIJOS DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO GIMNAZIJOJE TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos Hermano Zudermano gimnazijos (toliau – Gimnazija) dirbtinio intelekto (toliau – DI) naudojimo gimnazijoje taisyklės (toliau – DI taisyklės) parengtos vadovaujantis Europos parlamento ir tarybos reglamentu (ES) 2024/1689 (toliau – DI aktas), Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos DI naudojimo bendrojo ugdymo mokyklose gairėmis.
2. DI taisyklių tikslas – nustatyti DI naudojimo Gimnazijoje sąlygas ir reikalavimus, siekiant užtikrinti saugų ir atsakingą DI naudojimą ugdymo procese.
3. DI taisyklės skirtos visai Gimnazijos bendruomenei.

II SKYRIUS DI NAUDOJIMO PRINCIPAI

4. DI naudojimas Gimnazijoje grindžiamas šiais principais:
 - 4.1. sistemiškumas ir tvarumas – skaitmeninių kompetencijų ugdymas yra ilgalaikė strategija, o ne pavienės iniciatyvos:
 - 4.1.1. integruoti DI priemones į pamokas ir kitas Gimnazijos veiklas – naudoti jį mokinių įtraukimui, refleksijai, administravimo procesų efektyvumui didinti ar kt.;
 - 4.1.2. sąmoningai nenaudoti DI priemonių, kur jų naudojimas netikslingas;
 - 4.1.3. nuolat tobulėti – sekti naujoves, naudoti DI profesiniam augimui ir bendruomenei stiprinti;
 - 4.1.4. kritiškai vertinti DI sugeneruotą turinį, atpažinti DI „haliucinacijas“, etines dilemas;
 - 4.1.5. priimti žmogiškąją atsakomybę – galutinį sprendimą priima DI naudojantis asmuo;
 - 4.1.6. ugdyti socialinę atsakomybę – diskutuoti apie DI poveikį visuomenei, aplinkai, demokratijai;
 - 4.2. skaidrumas ir atvirumas:
 - 4.2.1. pedagogai ugdymo procese naudoja tik tas DI priemones, kurios yra įtrauktos į DI priemonių sąrašą (DI taisyklių 1 priedas);
 - 4.2.2. prieš pradėdant naudoti Gimnazijoje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašė esančias priemones privaloma susipažinti su DI priemonės kūrėjo parengtomis saugos instrukcijomis, privatumo politikos nuostatomis ir kitomis aktualiomis rekomendacijomis DI srityje;
 - 4.2.3. mokiniai turi būti informuojami apie tai, kad pamokoje naudojama DI priemonė;
 - 4.2.4. mokiniai gali naudoti DI priemones tik mokytojui leidus (iš anksto sutarus, kokie įrankiai bus naudojami ir kaip bus atliekamas tokio darbo vertinimas);
 - 4.2.5. mokiniai ir mokytojai savo darbuose nurodo, kaip naudojo DI priemones (trumpa refleksija: „Šiame darbe ChatGPT padėjo surasti idėjų, bet analizę atlikau pats“). Taip pat mokiniai turi būti mokomi žymėti su DI priemonėmis sugeneruotą turinį;
 - 4.2.6. apie tai, kad tekstas kaip santrauka yra sugeneruotas DI, su DI pagalba sukurti pristatymai, infografikai, kita vaizdo ir garso medžiaga, turi būti pažymima išnašose arba pateikiant pastabą darbo įžangoje ar pabaigoje;
 - 4.2.7. siekiant išvengti klaidų, šališkumo ar netikslios informacijos, DI priemonės sugeneruotas turinys turi būti peržiūrimas pedagogo ar mokinio;
 - 4.3. į žmogų orientuotas DI ir atsakingas jo taikymas – technologijos papildo, o ne pakeičia žmogiškąjį ryšį ir kritinį mąstymą;

4.3.1. DI priemonės padeda, bet nepakeičia žmogaus sprendimo. DI priemonės švietimo procese gali būti naudojamos tik kaip pagalbinės. Jos gali padėti kurti idėjas, patikrinti tekstą ar pasiūlyti papildomą informaciją, tačiau galutinis sprendimas – visada lieka DI naudojančio asmens rankose;

4.3.2. galutinis mokinio darbo įvertinimas yra pedagogo atsakomybė. DI priemonės gali padėti atpažinti pasikartojančias klaidas, patikrinti gramatiką ar suformuluoti bendro pobūdžio komentarų juodraštį, bet sprendimas turi būti pagrįstas pedagogo kompetencija ir pagarba mokinio pastangoms. Jei mokiniui svarbu, jo darbas gali būti įvertintas be DI pagalbos;

4.4. etika ir pagarba – DI priemonės turi būti naudojamos etiškai, siekiant didinti mokinių įtrauktį ir lygias galimybes:

4.4.1. naudojant DI mokymosi procese, būtina užtikrinti, kad DI priemonės sugeneruotas turinys nekurstytų stereotipų, nepažeistų žmogaus orumo ir neskleistų diskriminuojančių nuostatų;

4.4.2. visi bendruomenės nariai turi vadovautis sąžiningumo, pagarbos, įtraukties ir lygių galimybių principais. DI turi būti taikomas taip, kad skatintų įtrauktį, padėtų mokiniams su skirtingais gebėjimais ir nekurtų papildomų kliūčių. Pedagogai ir mokiniai, naudodami DI, prisiima atsakomybę už sąžiningą, pagarbų ir etišką jo taikymą;

4.4.3. DI turinys negali pažeisti autorių teisių, intelektinės nuosavybės ar akademinio sąžiningumo. Visi, naudojantys DI, privalo nurodyti, kaip priemonė prisidėjo prie darbo, ir atsakingai vertinti, kad nepateiktų kitų sukurtos medžiagos kaip savo;

4.5. socialinė nauda ir tikslingumas – orientuojamasi į realias Gimnazijos situacijas, refleksiją ir nuolatinį tobulėjimą:

4.5.1. DI naudojamas tik ten, kur jis suteikia aiškią pridėtinę vertę mokymui ar mokymuisi. DI taikymas turi praturtinti mokymosi procesą – padėti personalizuoti užduotis, sumažinti rutiną, suteikti naujas kūrybos ar tyrinėjimo galimybes;

4.5.2. pedagogas sprendžia, kur DI gali padėti, o kur vertingiau dirbti be jo. Mokytojas išlieka ugdymo krypties formuotojas – jis nusprendžia, kada DI naudoti kaip pagalbinę priemonę, o kada svarbiau, kad mokiniai savarankiškai lavintų kūrybiškumą, kritinį mąstymą ir gebėjimą mokytis;

4.5.3. mokinio darbo vertinimas turi atspindėti asmeninius mokinio gebėjimus. DI gali būti naudojamas tik tuomet, jei užduoties tikslas yra kritiškai įvertinti DI sugeneruotą rezultatą (išvestį) ar analizuoti jo veikimą.

III SKYRIUS

DI NAUDOJIMAS UGDYMO PROCESĖ

5. DI naudojimas ugdymo procese leidžiamas šioms veikloms:

5.1. idėjoms generuoti;

5.2. teksto struktūrai planuoti;

5.3. kalbai taisyti, koreguoti (rašyba, stilius);

5.4. informacijai apibendrinti;

5.5. projektiniams darbams rašyti, aiškiai nurodant, kaip buvo naudotas DI;

5.6. mokymosi medžiagai pritaikyti (individualūs poreikiai);

5.7. mokytojui pasirengti pamokoms, kritiškai įvertinant turinį;

6. Draudžiama:

6.1. pateikti DI sugeneruotą darbą kaip savo;

6.2. naudoti DI kontrolinių, testų, kitų atsiskaitomųjų darbų metu;

6.3. naudoti DI vertinant, kai siekiama patikrinti mokinio individualias žinias ar gebėjimus;

6.4. generuoti netinkamą, diskriminuojančią ar klaidinančią informaciją;

6.5. naudoti DI bet koku kitu būdu, kuris pažeidžia akademinio sąžiningumo principus.

IV SKYRIUS

DI NAUDOJIMO PRINCIPAI GIMNAZIJOS VADOVAMS

7. Gimnazijos direktorius paskiria atsakingą asmenį įvertinti siūlomų DI priemonių naudojimo rizikas. Paskirtas asmuo surenka informaciją iš Gimnazijos darbuotojų apie naudojamas

DI priemonės. Atlikęs vertinimą atsakingas asmuo Gimnazijos direktoriui pateikia vertinimo išvadas ir pasiūlymus dėl siūlomų DI priemonių įtraukimo arba neįtraukimo į Gimnazijoje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą. Tam tikros DI priemonės kaip naudojamos gali būti įtraukiamos tik bandomąjį laikotarpį.

8. Gimnazijos direktorius tvirtina Gimnazijoje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą ir jo pakeitimus.

9. Patvirtintas sąrašas gali būti keičiamas:

9.1. kai gaunamas bet kurio Gimnazijos bendruomenės nario pasiūlymas dėl naujos DI priemonės įtraukimo;

9.2. kai gaunamas bet kurio Gimnazijos bendruomenės nario pasiūlymas dėl DI priemonės išbraukimo (pateikiama pagrindžianti informacija);

9.3. remiantis DI priemonių naudojimo stebėsenos rezultatais.

10. Gimnazijos direktoriaus paskirtas atsakingas asmuo įvertina siūlomus sąrašo pakeitimus, atsižvelgia į DI priemonių naudojimo rizikas, kurios vertinamos vadovaujantis šiose DI taisyklėse pateiktais kriterijais.

11. Gimnazijos direktoriaus paskirtas asmuo yra atsakingas už naudojamų DI priemonių stebėseną.

12. Stebėseną apima tik tas DI priemonės, kurios yra įtrauktos į Gimnazijos direktoriaus patvirtintą Gimnazijoje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą.

13. DI priemonių naudojimo stebėseną apima šias veiklas:

13.1. renkama statistinė informacija apie DI priemonių naudojimo dažnumą ir naudojimo paskirtį;

13.2. vertinamas DI priemonių naudotojų grįžtamasis ryšys (kaip DI priemonių naudojimas atitinka lūkesčius (tikslumas, naudingumas, laiko ir (arba) kaštų sutaupymai ir pan.));

13.3. fiksuojami netinkamo veikimo atvejai (incidentai) ir, esant sisteminiams pažeidimams, stabdomas DI priemonės naudojimas;

13.4. siūlomi sprendimai dėl DI priemonės licencijos pratęsimo, nutraukimo ar pakeitimo.

14. DI priemonių naudojimo stebėseną atliekama vykdant pedagogų apklausą pagal pridedamą anketą (2 priedas).

15. DI priemonių naudojimo stebėsenos rezultatai (kartu su pasiūlymais dėl tikslinamųjų veiksmų) du kartus per metus pateikiami Gimnazijos direktoriui.

16. Atsižvelgiant į DI priemonių naudojimo stebėsenos rezultatus, gali būti inicijuojamas Gimnazijoje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašo keitimas.

17. Atrenkant ir naudojant DI priemones vadovujamasi penkių žingsnių algoritmu (3 priedas).

V SKYRIUS

DI PRIEMONIŲ NAUDOJIMO RIZIKŲ VERTINIMO KRITERIJAI

18. Draudžiama į DI priemonių sąrašą įtraukti DI priemones, kurios atitinka bent vieną iš toliau nurodytų kriterijų:

18.1. DI priemonė naudoja emocijų atpažinimą, apgaulės ir manipuliavimo metodus, biometrinį sekimą, socialinį reitingavimą ir (arba) kitus elementus, kurie priskiriami prie draudžiamos praktikos atvejų pagal DI akto 5 straipsnio nuostatas;

18.2. nėra nurodyta, kad DI priemonė atitinka duomenų apsaugos reikalavimus. Jei DI priemonė naudoja / renka mokinių ar darbuotojų duomenis (tekstus, el. paštus, įrašus), turi būti Gimnazijos licencija, duomenų tvarkymo sutartis ir prieigos kontrolė. Tik licencijuotos DI priemonės, kurias kontroliuoja pati Gimnazija (pvz., Gimnazijos valdymo sistemoje integruotos DI priemonės), suteikia didesnę saugumą ir atitiktį reikalavimams, nes išorės šalys negali pasiekti įvestų duomenų;

18.3. DI priemonė naudoja įvestą turinį modeliui mokytis be atsisakymo (turi būti galimybė išjungti įkeltų duomenų naudojimą modeliui mokytis).

VI SKYRIUS

RIZIKOS LYGIAI PAGAL DI AKTĄ

19. DI priemonių rizikos lygiai:

19.1. mažos rizikos – priemonės leidžiama naudoti, laikantis tiekėjo instrukcijoje nurodytų saugumo reikalavimų (DI priemonės naudojamos informacijai apibendrinti, kalbai tobulinti, redaguoti ar struktūruoti ir pan.);

19.2. ribotos rizikos – priemonės leidžiama naudoti, laikantis tiekėjo instrukcijoje nurodytų saugumo reikalavimų (DI priemonė (pvz., ChatGPT) naudojama idėjoms arba santraukoms kurti, pamokų planams ar kitiems susijusiems dokumentams rengti ir pan.). Sugeneruotas turinys turi būti kritiškai vertinamas ir peržiūrimas DI naujono asmens;

19.3. didelės rizikos – Gimnazijoje neleidžiama naudotis (mokymosi rezultatams vertinti, švietimo lygiui nustatyti, nustatyti draudžiamą veiklą egzaminų metu ir pan.). Išimtiniais atvejais leidžiama naudotis, bet turi būti įdiegta kokybės valdymo sistema (DI akto 17 str.), sudarytos tinkamos sąlygos aktualiems dokumentams saugoti ir prieinamumui užtikrinti (DI akto (18 str.), laikomasi skaidrumo reikalavimų (DI akto 50 str.).

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Gimnazijos direktorius su DI taisyklėmis supažindina pedagogus išsiųsdamas jas per elektroninį dienyną „Tamo“.

21. Su DI taisyklėmis klasių vadovai supažindina mokinius pasirašytinai.

22. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) su DI taisyklėmis supažindinami per elektroninį dienyną „Tamo“.

23. DI taisyklės gali būti pakeistos ar papildytos pasikeitus teisės aktams ar esant būtinybei ir tvirtinamas Gimnazijos direktoriaus įsakymu.

DI PRIEMONIŲ SĄRAŠAS

Nr.	Priemonė	Paskirtis	Naudojimo sąlygos
1.	ChatGPT (OpenAI)	Generatyvinis tekstų kūrimas, idėjos, santraukos	Naudoti su mokytojo leidimu; be asmens duomenų
2.	Microsoft Copilot (Office 365)	Dokumentų, ataskaitų, santraukų rengimas	Naudoti tik Gimnazijos paskyroje
3.	Google Gemini (Workspace for Education)	Klausimų atsakymai, informacijos paieška	Naudoti su pedagogo leidimu; be asmens duomenų
4.	Canva	Dokumentų, ataskaitų, santraukų rengimas	Naudoti su pedagogo leidimu; be asmens duomenų; tinkamiausia su pedagogo licencija
5.	AutoDraw	Piešimui	Naudoti su mokytojo leidimu; be asmens duomenų; pagal amžiaus leidimus
6.	DeepL Write / Translate	Vertimams ir kalbai taisyti	Naudoti su pedagogo leidimu; be asmens duomenų; pagal amžiaus leidimus
7.	Gamma App	DI pristatymų kūrimo priemonė (PowerPoint alternatyva). Naudojama įvestą tekstą generuodama skaidres	Naudoti su viešais prieinamais duomenimis kūrybiniais tikslams, pristatymams
8.	NotebookLM (Google)	Kuria santraukas, studijų gaires, garso / vaizdo apžvalgas, atminties korteles. Tinka pamokoms planuoti, mokinių projektams, administraciniams dokumentams ruošti (juodraščiai)	Naudoti su pedagogo leidimu; be asmens duomenų; pagal amžiaus leidimus

DI PRIEMONIŲ NAUDOJIMO STEBĖSENOS ANKETA

1. Pažymėkite **tris** priemones, kurias naudojate dažniausiai?

Nr.	Priemonė	Paskirtis	Naudojimo sąlygos	Dažniausiai naudoju (pažymėkite X)
1.	ChatGPT (OpenAI)	Generatyvinis tekstų kūrimas, idėjos, santraukos	Naudoti su pedagogo leidimu; be asmens duomenų	
2.	Microsoft Copilot (Office 365)	Dokumentų, ataskaitų, santraukų rengimas	Naudoti tik gimnazijos paskyroje	
3.	Google Gemini (Workspace for Education)	Klausimų atsakymai, informacijos paieška	Naudoti su pedagogo leidimu; be asmens duomenų	
4.	Canva	Dokumentų, ataskaitų, santraukų rengimas	Naudoti su pedagogo leidimu; be asmens duomenų; tinkamiausia su mokytojo licencija	
5.	AutoDraw	Piešimui	Naudoti su pedagogo leidimu; be asmens duomenų; pagal amžiaus leidimus	
6.	DeepL Write / Translate	Vertimams ir kalbai taisyti	Naudoti su pedagogo leidimu; be asmens duomenų; pagal amžiaus leidimus	
7.	Gamma App	DI pristatymų kūrimo priemonė (PowerPoint alternatyva). Naudojama įvestą tekstą generuodama skaidres	Naudoti su viešai prieinamais duomenimis kūrybiniais tikslams, pristatymams	
8.	NotebookLM (Google)	Kuria santraukas, studijų gaires, garso / vaizdo apžvalgas, atminties korteles. Tinka pamokoms planuoti, mokinių projektams, administraciniams dokumentams ruošti (juodraščiai)	Naudoti su pedagogo leidimu; be asmens duomenų; pagal amžiaus leidimus	

2. Ar DI priemonių naudojimas atitinka lūkesčius:

☐ Taip

☐ Ne

3. Ar fiksavote netinkamo DI priemonių naudojimo atvejų?

☐ Taip

☐ Ne

4. Jei fiksavote netinkamo DI priemonių naudojimo atvejų trumpai aprašykite.

5. Jei turite, įrašykite pasiūlymą, dėl naujos DI priemonės įtraukimo.

5 ŽINGSNIŲ ALGORITMAS

1. Ar priemonė akivaizdžiai pažeidžia draudžiamas praktikas (emocijų atpažinimas, reitingavimas, manipuliacijos)?

TAIP

Neleisti naudotis.

NE

Pereiti prie 2 klausimo.

2. Ar priemonė naudoja / renka mokinių ar darbuotojų duomenis (tekstus, el. paštus, įrašus)?

TAIP

Reikia mokyklos licencijos
su duomenų tvarkymo sutartimi
ir prieigos kontrole.

NE

Galima svarstyti apie
asmeninę paskyrą,
bet tik pasiruošimui.

3. Ar tiekėjas yra aiškus, patikimas, žinomas (pvz., „Google“, „Microsoft“, „OpenAI“, „DeepL“, „Eduten“)?

TAIP

Reikalingas papildomas vertinimas
(IT administratoriaus pagalba,
bandomasis testavimas.

NE

Pereiti prie 4 klausimo.

4. Ar priemonė pateikia naudingą, kritiškai vertintina rezultata, kurį gali patikrinti žmogus?

TAIP

Galima naudoti (maža rizika),
įtraukti į sąrašą.

NE

Tik bandomasis naudojimas
su stebėseną.

SPRENDIMO PRIĖMIMO DIAGRAMA

Siūloma nauja DI priemonė

